

พาดิษฐ์ จับตา จาก “เอลนีโญ” สู่ “ลานีญา” ผลกระทบต่ออัตราเงินเฟ้อของไทย

นายพูนพงษ์ นัยนาภากรณ์ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.) เปิดเผยว่า ในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมาประเทศไทยได้รับอิทธิพลจากปรากฏการณ์เอลนีโญ ส่งผลให้อุณหภูมิสูงขึ้น สภาพอากาศร้อนและแห้งแล้ง เป็นปัจจัยสำคัญที่กระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ต้องพึ่งพา “น้ำ” เป็นสำคัญ โดยเฉพาะสินค้าภาคการเกษตรไทย อย่างไรก็ตาม ในช่วงกลางปีนี้ มีแนวโน้มว่า อุณหภูมิความร้อนจะลดลงและเข้าสู่จุดเปลี่ยนผ่านฤดูกาล โดยข้อมูลจากกรมอุตุนิยมวิทยาระบุว่า ขณะนี้ประเทศไทยกำลังอยู่ในสภาวะเอลนีโญกำลังอ่อน ซึ่งจะเปลี่ยนเข้าสู่สภาวะเป็นกลางในช่วงเดือนเมษายน ถึง มิถุนายน และมีความน่าจะเป็นร้อยละ 60 ที่จะเข้าสู่สภาวะลานีญาในช่วงเดือนมิถุนายน ถึง สิงหาคม 2567¹ โดยลานีญาเป็นปรากฏการณ์ขั้วตรงข้ามกับเอลนีโญ เกิดจากกระแสลมที่พัดจากด้านตะวันออกของมหาสมุทรแปซิฟิกมายังด้านตะวันตกของมหาสมุทรแปซิฟิกมีความรุนแรงมากกว่าปกติ ทำให้กระแสน้ำอุ่นไหลมายังภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากขึ้น ส่งผลให้ภูมิภาคดังกล่าวมีระดับน้ำทะเลสูงขึ้นและอาจทำให้ฝนตกหนักมากกว่าปกติ โดยสินค้าในตะกร้าเงินเฟ้อของไทยที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากลานีญา เป็นสินค้าในกลุ่มอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์เป็นสำคัญ โดยเฉพาะสินค้าเกษตร อาทิ ผักสด และผลไม้สด เนื่องจากเป็นสินค้าที่อ่อนไหวต่อสถานการณ์น้ำค่อนข้างมาก ซึ่งปริมาณน้ำฝนที่มากเกินไปจะกระทบต่อพื้นที่เพาะปลูก เป็นอุปสรรคต่อการเก็บเกี่ยว และเกิดความเสียหายต่อผลผลิต นำไปสู่การสูงขึ้นของระดับราคาสินค้าจากปัญหาภาวะอุปทานขาดแคลน เนื่องจากผลผลิตออกสู่ตลาดลดลง สำหรับผักและผลไม้สดมีส่วนในตะกร้าเงินเฟ้อของไทยประมาณร้อยละ 5.83

- ปรากฏการณ์ลานีญา และผลกระทบต่อราคาสินค้าเกษตร

ในปี 2565 นอกจากอัตราเงินเฟ้อของไทยจะได้รับอิทธิพลจากความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างรัสเซีย-ยูเครนที่ทำให้ราคาน้ำมันในตลาดโลกและปุ๋ยเคมีปรับตัวสูงขึ้น ยังมีสาเหตุสำคัญจากปรากฏการณ์ลานีญาที่กระทบต่อราคาสินค้าเกษตร ซึ่งในปีดังกล่าว มีปริมาณฝนสะสมเฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ 2,011.9 มิลลิเมตร สูงกว่าค่าปกติ 389 มิลลิเมตร หรือประมาณร้อยละ 24 (ค่าปกติคาบ 30 ปี พ.ศ. 2534 - 2563 เท่ากับ 1,622.9 มิลลิเมตร)² โดยเฉพาะเดือนสิงหาคม กันยายน และตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงเดือนที่มีปริมาณฝนในระดับสูง ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาอัตราเงินเฟ้อทั่วไปเทียบกับปริมาณฝนในเดือนดังกล่าวพบว่า สินค้าหมวดอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะกลุ่มผักและผลไม้ เดือนสิงหาคม กันยายน และตุลาคม ปี 2565 สูงขึ้นร้อยละ 11.81 12.43 และ 7.99 (YoY) ตามลำดับ โดยหนึ่งในสาเหตุสำคัญมาจากน้ำท่วมขังในพื้นที่ทำการเกษตร ทำให้มีปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดน้อยลง นอกจากนี้ ยังมีประเทศอื่นที่ได้รับผลกระทบจากปรากฏการณ์ลานีญาในปีเดียวกัน อาทิ ประเทศฟิลิปปินส์³ ได้รับความเสียหายจากอุทกภัยครั้งใหญ่ ส่งผลให้ประสบปัญหาขาดแคลนอาหาร และทำให้อัตราเงินเฟ้อพุ่งสูงขึ้น โดยเฉพาะราคาปลีกของหมวดหมู่อาหารพื้นฐาน (ข้าวและผัก) ที่ปรับสูงขึ้นร้อยละ 15 - 20 และประเทศออสเตรเลีย⁴ ซึ่งเผชิญกับวิกฤตน้ำท่วมครั้งใหญ่ในหลายเมืองสำคัญ อาทิ ซิดนีย์ และเมลเบิร์น บางพื้นที่รุนแรงที่สุดในรอบ 70 ปี สร้างความเสียหายต่อพื้นที่ทำการเกษตร ส่งผลให้ราคาสินค้าผักและผลไม้พุ่งสูงขึ้นมากกว่า 16%⁵

¹ กรมอุตุนิยมวิทยา คาดการณ์สภาพอากาศในไทย ณ เมษายน 2567 - <https://www.tmd.go.th/climate/El-Nino-La-Nina>

² ปริมาณฝนในไทยเฉลี่ยปี 2565 - http://env_data.onep.go.th/reports/subject/view/167

³ น้ำท่วมฟิลิปปินส์ปี 2565 <https://www.ditp.go.th/zh/post/26829>

⁴ ENSO Outlook, Australia - <http://www.bom.gov.au/climate/enso/outlook/>

⁵ น้ำท่วมออสเตรเลียปี 2565 - <https://www.infoquest.co.th/2023/267344>

ผอ.สนค. กล่าวสรุปว่า สภาพภูมิอากาศที่แปรปรวนและความเสี่ยงที่จะเกิดปรากฏการณ์ลานีญาเป็นวัฏจักรตามธรรมชาติที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ และอาจส่งผลกระทบต่ออัตราเงินเฟ้อในหมวดสินค้าที่เกี่ยวข้อง ส่วนขนาดของผลกระทบคงต้องรอความชัดเจนของสถานการณ์อีกครั้ง หากปีนี้ความรุนแรงของปรากฏการณ์ลานีญาอยู่ในระดับต่ำ อาจทำให้มีปริมาณน้ำที่เพียงพอและเหมาะสมต่อการเพาะปลูก มีผลผลิตเข้าสู่ตลาดมากขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยบวกต่อภาคการเกษตร อย่างไรก็ตามหากปรากฏการณ์ลานีญาที่มีความรุนแรงจนถึงขั้นเกิดอุทกภัย อาจนำมาซึ่งความเสียหายต่อผลผลิตทางการเกษตรและเกิดปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบในอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่อง นอกจากผักและผลไม้ อาจส่งผลกระทบต่อกลุ่มสินค้าอื่น ๆ ที่ใช้ผักและผลไม้เป็นหนึ่งในวัตถุดิบ อาทิ อาหารตามสั่ง ข้าวราดแกง และอาหารโทรสั่ง (Delivery) ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องคอยติดตามและประเมินสถานการณ์อย่างใกล้ชิด วางแผนบริหารจัดการน้ำและช่วงเวลาการเก็บเกี่ยวผลผลิต พัฒนาพื้นที่เพาะปลูก รวมทั้งส่งเสริมการบริหารจัดการสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ทั้งนี้ กระทรวงพาณิชย์จะเตรียมรับมือและวางแผนด้านมาตรการช่วยเหลือ โดยจะพิจารณาถึงผลกระทบของมาตรการต่อทั้งเกษตรกร ผู้ประกอบการและผู้บริโภคอย่างรอบด้าน ซึ่งคาดว่า การวางแผนรับมือที่ดีจะช่วยลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้

*****

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
กระทรวงพาณิชย์
พฤษภาคม 2567